

The Case of the Greedy Servant and the Floating Ax

Miracles of Elisha 4

Geichazi's Plan and his Punishment (5:20-27)

<p>כ וַיֹּאמֶר גִּיחִזִּי, נַעַר אֲלִישָׁע אִישׁ-הָאֱלֹהִים, הִנֵּה חֲשֹׁף אֶדְנִי אֶת-נַעֲמָן הָאַרְמֵי הַזֶּה, מִקַּחַת מִיָּדוֹ אֶת אֲשֶׁר-הֵבִיא; חִי-יִהְיֶה כִּי-אִם-רָצִיתִי אַחֲרָיו, וְלִקַּחְתִּי מֵאֹתוֹ מֵאוֹמָה.</p>	<p>20 But Gehazi, the servant of Elisha the man of God, said: 'Behold, my master hath spared this Naaman the Aramean, in not receiving at his hands that which he brought; as the LORD liveth, I will surely run after him, and take somewhat of him.'</p>
<p>כא וַיִּרְדֹּף גִּיחִזִּי, אַחֲרָיו נַעֲמָן; וַיֵּרָא נַעֲמָן, רֶץ אַחֲרָיו, וַיַּפֵּל מֵעַל הַמָּרְכָבָה לִקְרָאתוֹ, וַיֹּאמֶר הַשָּׁלוֹם.</p>	<p>21 So Gehazi followed after Naaman. And when Naaman saw one running after him, he alighted from the chariot to meet him, and said: 'Is all well?'</p>
<p>כב וַיֹּאמֶר שָׁלוֹם, אֶדְנִי שְׁלַחְנִי לֵאמֹר, הִנֵּה עֹתָה זֶה בָּאוּ אֵלַי שְׁנֵי-נְעָרִים מִהַר אֶפְרַיִם, מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים; תְּנֵה-נָא לָהֶם כֶּכֶר-כֶּסֶף, וּשְׁתֵּי חֲלָפוֹת בְּגָדִים.</p>	<p>22 And he said: 'All is well. My master hath sent me, saying: Behold, even now there are come to me from the hill-country of Ephraim two young men of the sons of the prophets; give them, I pray thee, a talent of silver, and two changes of raiment.'</p>
<p>כג וַיֹּאמֶר נַעֲמָן, הֲוֹאֵל קַח כֶּכָּרִים; וַיַּפְרֹץ-בּוֹ, וַיַּצֵּר כֶּכָּרִים כֶּסֶף בְּשְׁנֵי חֲרָטִים וּשְׁתֵּי חֲלָפוֹת בְּגָדִים, וַיִּתֵּן אֶל-שְׁנֵי נְעָרָיו, וַיִּשְׂאוּ לִפְנָיו.</p>	<p>23 And Naaman said: 'Be content, take two talents.' And he urged him, and bound two talents of silver in two bags, with two changes of raiment, and laid them upon two of his servants; and they bore them before him.</p>

<p>כד וַיָּבֹא, אֶל-הָעֵפֶל, וַיִּקַּח מֵיָדָם, וַיִּפְקֹד בְּבֵית; וַיִּשְׁלַח אֶת-הָאֲנָשִׁים, וַיֵּלְכוּ.</p>	<p>24 And when he came to the hill, he took them from their hand, and deposited them in the house; and he let the men go, and they departed.</p>
<p>כה וְהוּא-בָא, וַיַּעֲמֵד אֶל-אֲדֹנָיו, וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֱלִישָׁע, מֵאֵן (מֵאֵין) גִּחְזִי; וַיֹּאמֶר, לֹא-הָלַךְ עִבְדְּךָ אֵנָה וְאָנָה.</p>	<p>25 But he went in, and stood before his master. And Elisha said unto him: 'Whence comest thou, Gehazi?' And he said: 'Thy servant went no whither.'</p>
<p>כו וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֹא-לְבִי הָלַךְ, כְּאִשֶּׁר הִפֵּךְ-אִישׁ מַעַל מִרְכָּבָתוֹ לִקְרֹאתָךְ; הֲעַת לִקְחַת אֶת-הַכֶּסֶף, וְלִקְחַת בְּגָדִים, וְזִיתִים וְכֶרֶמִים וְצֹאן וּבָקָר, וְעֶבְדִּים וְשִׁפְחוֹת.</p>	<p>26 And he said unto him: 'Went not my heart [with thee], when the man turned back from his chariot to meet thee? Is it a time to receive money, and to receive garments, and oliveyards and vineyards, and sheep and oxen, and men-servants and maid-servants?</p>
<p>כז וְצָרַעַת נַעֲמָן תִּדְבַּק-בָּךְ, וּבְיֹרְעָף לְעוֹלָם; וַיֵּצֵא מִלִּפְנֵיו, מִצָּרַע כַּשָּׁלֵג.</p>	<p>27 The leprosy therefore of Naaman shall cleave unto thee, and unto thy seed for ever.' And he went out from his presence a leper as white as snow.</p>

What is Geichazi up to?

1. Malbim 5:20

הנה חשך אדוני, גחזי התרעם על שלא לקח ממנו על כל פנים שכר רפואה, כי ע"פ הדין אין לרפאות העכו"ם ואם יצטרך לרפאותו אין לרפאותו בחנם, ואם כן הגם שהוצרך לרפאותו, והגם שצדק מה שלא לקח ממנו דרך מתנה, שחשש דאזיל ומודה לעבודה זרה, וזה שכתוב הנה חשך אדוני את נעמן מצד שהוא ארמי ועכו"ם, מקחת מידו את אשר הביא, וזה עשה כדין, חי ה' כי אם רצתי אחריו ולקחתי מאתו מאומה רצה לומר שכר רפואה:

What is Elisha really saying in the rebuke?

2. Ralbag 5:25

מאן גחזי. כתוב וקרי מאין והרצון בו מאין בא ואפשר כי אם לא היה משקר לו היה לוקח בחטא שחטא דרך אחרת כאלו תאמר ששייב לו מה שלקח באופן שהתבאר לנעמן שלא היה מאלישע הדבר הזה אך גחזי עשאו מעצמו אך מפני שכחש לו והוסיף בעונו לקח ממנו זאת הנקמה:

Why Tzaraas?

3. TB Erchin 16a

א"ר שמואל בר נחמני א"ר יוחנן על שבעה דברים נגעים באין על לשון הרע ועל שפיכות דמים ועל שבועת שוא ועל גילוי עריות ועל גסות הרוח ועל הגזל ועל צרות העין

§ **Rabbi Shmuel bar Nahmani says that Rabbi Yohanan says: Leprous marks come and afflict a person for seven sinful matters: For malicious speech, for bloodshed, for an oath taken in vain, for forbidden sexual relations, for arrogance, for theft, and for stinginess.**

על לשון הרע דכתיב (תהלים קא, ה) מלשני בסתר רעהו אותו אצמית

The Gemara explains the source for the claim that each of these seven sins is punishable with leprosy. **For malicious speech** one is punished, **as it is written: "Whoever defames his neighbor in secret, I will destroy him; whoever is haughty of eye and proud of heart, I will not suffer him"** (Psalms 101:5). The Gemara explained above (15b) that this is referring to leprosy.

על שפיכות דמים דכתיב (שמואל ב ג, כט) ואל יכרת מבית יואב זב ומצורע וגו'

For bloodshed, as it is written about Joab, as punishment for murdering Abner: **"And let there not fail from the house of Joab a zav, or a leper, or that leans on a staff, or that falls by the sword, or that lacks bread"** (II Samuel 3:29).

ועל שבועת שוא דכתיב (מלכים ב ה, כג) ויאמר נעמן הואל קח ככרים וכת' (מלכים ב ה, כז) וצרעת נעמן תדבק בך וגו'

And for an oath taken in vain, as it is written: "And Naaman said: Be content [ho'el], take two talents. And he urged him, and bound two talents of silver in two bags, with two changes of garment, and laid them upon two of his servants; and they bore them before him" (II Kings 5:23). The Sages maintain that the term *ho'el* indicates an oath, and that Naaman requested of Gehazi, to whom this was stated, to take an oath that Elisha had sent him to accept gifts, which Elisha had not done, and Gehazi took the oath. When Elisha found out what Gehazi had done he cursed him, **and so it is written: "The leprosy of Naaman shall stick to you and to your children forever. And he went out from his presence a leper as white as snow" (II Kings 5:27).**

How were his children affected?

4. Abarbanel, ad loc.

NACH NOOK FOR WOMEN
Rabbi Ya'akov Trump
Explore the lesser known corners of Nach in depth and apply the timeless lessons to our lives.
Mondays 8:00 pm
Meeting in-person in the Rabbi Morris Friedman Young Couples Beit Midrash
Zoom ID: 943 741 9353
Facebook: @nchnach

NEW SERIES
Miracles of Elisha
TILC

וחז"ל (עיין רד"ק) אמרו שלא כללה הקללה כי אם לו ולבניו שכבר הולידו עד עולם שהוא היובל, לפי שבניו היו יודעים מזה ובחרו בו. ולי נראה שלא כלל מזרעו כי אם אשר עדיין לא היו נולדים, לפי שהאדם כולל את זרעו אם אינו עדיין בחיים, כי הם נכללים בעצמו, וכמו שמברכתו יבורכו בניו ככה מקללתו יקוללו גם המה. האמנם היעודים האלה הם בתנאי, כי אם הבנים אשר יקומו אחריהם יהיו טובים בילדותם ישוב ה' מחרון אפו וישוב לשוב עליהם לטוב, ובהיותם רעים וחטאים ליי' כאבותיהם יתקיים בהם קללת האבות ועונש עצמם

5. Daat Mikra, II Melachim 5, sikum

וְעוֹד עָמְנוּ לְהָעִיר עַל שְׁנֵי דְבָרִים נוֹסְפִים הָעוֹלָם מִן הַפְּרָשָׁה. הָאֶחָד, שֶׁפָּעְלוּ שָׁל ה' בְּהִיסְטוֹרִיָּה אֵינָנו מְצַמְצֵם לְיִשְׂרָאֵל בְּלִבָּד, כִּי אִם לְכָל הָעַמִּים. וְאֵף 'בו — בְּנִעְמָן שֶׁר-צָבָא מֶלֶךְ-אַרֶם — נָתַן ה' תְּשׁוּעָה לְאַרֶם' (פסוק א). וְהַדְּבָר הָאֲחֵר, הוּא קִדְשַׁת הָאָרֶץ, בִּהּ הִשְׁפִּין ה' אֶת שְׁכִינָתוֹ וּבִהּ הוּא מְשָׁרָה רוּחַ נְבוּאָה עַל שְׁלוּחָיו הַנְּבִיאִים: 'יֵשׁ נְבִיא בְּיִשְׂרָאֵל! (פסוק ח). וְיֵשׁ קִדְשָׁה לְאַרֶץ יִשְׂרָאֵל, לְאֲדָמְתָּהּ וּלְמִימֶיהָ, בְּחִינַת דְּבָרֵי הַנְּבִיאִים: 'אֲדָמַת ה' (יש' יד ב) — 'אֲדָמַת הַקִּדְשׁ' (זכ' ב טז).

The Case of the Floating Axe (6:1-7)

א וַיֹּאמְרוּ בְנֵי-הַנְּבִיאִים, אֶל-אֶלְיָשָׁע: הֲנֵה-נָא הַמָּקוֹם, אֲשֶׁר אָנֹכִנוּ יֹשְׁבִים שָׁם לְפָנֶיךָ--צָר מִמֶּנּוּ.	1 And the sons of the prophets said unto Elisha: 'Behold now, the place where we dwell before thee is too strait for us.
ב נִלְכֶּה-נָא עַד-הַיַּרְדֵּן, וְנִקְחָה מִשָּׁם אִישׁ קוֹרֶה אֶחָת, וְנַעֲשֶׂה-לָּנוּ שָׁם מָקוֹם, לְשִׁבְתָּ שָׁם; וַיֹּאמֶר, לָכֵן.	2 Let us go, we pray thee, unto the Jordan, and take thence every man a beam, and let us make us a place there, where we may dwell.' And he answered: 'Go ye.'
ג וַיֹּאמֶר, הָאֶחָד, הוּאֹל נָא, וְלֹךְ אֶת-עַבְדֶּיךָ; וַיֹּאמֶר, אֲנִי אֵלֶיךָ.	3 And one said: 'Be content, I pray thee, and go with thy servants.' And he answered: 'I will go.'
ד וַיֵּלֶךְ, אִתָּם; וַיִּבְאוּ, הַיַּרְדֵּנָה, וַיִּגְזְרוּ, הָעֵצִים.	4 So he went with them. And when they came to the Jordan, they cut down wood.
ה וַיְהִי הָאֶחָד מִפִּיל הַקּוֹרֶה, וְאֶת-הַבְּרֹזֶל נָפַל אֶל-הַמַּיִם; וַיִּצְעַק וַיֹּאמֶר אָהָה אֲדֹנָי, וְהוּא שָׂאוֹל.	5 But as one was felling a beam, the axe-head fell into the water; and he cried, and said: 'Alas, my master! for it was borrowed.'
ו וַיֹּאמֶר אִישׁ-הָאֱלֹהִים, אָנֹה נָפַל; וַיֵּרָאֵהוּ, אֶת-הַמָּקוֹם, וַיִּקְצֹב-עֵץ וַיִּשְׁלֹךְ-שָׁמָּה, וַיִּצְףֵהוּ הַבְּרֹזֶל.	6 And the man of God said: 'Where fell it?' And he showed him the place. And he cut down a stick, and cast it in thither, and made the iron to swim.
ז וַיֹּאמֶר, הֵרֵם לָךְ; וַיִּשְׁלַח יָדוֹ, וַיִּקְחֵהוּ. {פ}	7 And he said: 'Take it up to thee.' So he put out his hand, and took it. {P}

Why are they leaving?

6. Radak 6:1

צר ממנו. שהיו יושבים שם בדוחק כל כך היו רבים התלמידים ואמרו רז"ל כי כאשר גורש גחזי מלפני אלישע אז רבו התלמידים כי גחזי היה רע להם והיו רבים יראים לבא לפני אלישע מפני רעת גחזי שהיה דוחה אותם וכשנפרד גחזי ממנו רבו התלמידים עד שצר המקום להם שהיו יושבים בו מתחלה:

Does it matter who owned the ax?

7. Radak 6:5

והוא שאול. אם היה שלי לא הייתי חושש כל כך אלא שאלתיו ועלי לשלמו:

What is the significance of this miracle?

8. Abarbanel 6:2

ובחרו שיהיה זה אצל שפת הירדן, אולי בעבור שנלקח אליהו שמה ראו שימצא באותו מקום יותר שפע וקדושה רבה.

Was this natural or supernatural?

9. Ralbag 6:6

ויקצב עץ וישלך שמה ויצף הברזל. ר"ל שכב' חתך ותקנו במדה שיוכל להכנס בנקב הברזל ויהיה לו כמו יד והנה היה המופת הזה שכאשר השליכו שמה נכנס בנקב הברזל ונתקיים בו הברזל ולפי שכבר הושרש בדבר המופתים מצד העיון ומצד דברי רז"ל כמו שבארנו בששי מספר מלחמות ה' שלא יתחדש בהם דבר חדש כאילו תאמר עליית הברזל למעלה במים והוא ברזל או רדת העץ למטה במים והוא עץ בלתי ראוי שיצלול במים והנה הרצון באמרו וישלך שמה שכבר השליך שם העץ בכח כדי שירד מפני זאת התנועה ההכרחית והנה היה העץ בשיעור שהיה יכול לנצח קלותו כבדו' הברזל ויציהו עמו על המים ולזה הוצרך שיהיה העץ גדול ולא הספיק לו גודל יד הברזל להשליכו שם וחתך מפני זה עץ גדול אך המופת היה כמו שזכרנו היותו נכנס בנקב הברזל בהשליכו אותו במי':

10. Malbim 6:6

ויקצב עץ הראה שיש בכח הנביא להפך הטבעיים שהעץ והברזל החליפו טבעם זה לזה העץ צלל במים אדירים כעופרת, והברזל צף למעלה כעץ קל, והרלב"ג חפש בזה תחבולות טבעיים כדרכו, ודבריו הבל, וזה היה הנס הי"ב למנין נפלאותיו:

11. Mikdash Melech, page 269

אבל יש בכך גם צער על חילול השם שגרמה אבדה זו. ובצעקה אל הנביא כלולה גם תמיהה ותהייה: האיש חיפש יותר מאשר תשועה - הוא רצה הסבר ופתרון. זוהי דוגמה מופתית לאורח-חייה ותפיסתה של חבורת בני הנביאים, שבה אין מקרה בעלמא. כל מעשה התקבל כמכוון מלמעלה, כמסר אלוקי בעל משמעות, והנביא הוא שיגלה את תוכנו. הנביא נעשה פה לפרש ולדובב כל אירוע, ובאמצעותו התרחש שיח יום-יומי בין האדם להוויה¹⁶

ואת-הברזל נפל אל-המים, ויצעק ויאמר, אהה אדני והוא שאול! (ה). בני הנביאים היו עניים ואביונים ולא היו להם כלים, והיה עליהם להשיגם מן החברה הסובבת אותם. לא מקרה הוא שגם לאלמנת הנביא לא היו כלים לאגור שמן והיא שאלה אותם מכל שכניה. עומקו ועוקצו של העניין הוא בכך שאצל בני הנביאים נמצא מקור הברכה, אבל כלים לקבל אותה ולהכילה חסרו להם. הם תחמו את עצמם לעולם הרוח וויתרו על העיסוק במימושה של הברכה וגילוייה בעולם המעשה. אבל גם כאשר רחקו מהגשמתה למעשה, לא היו מנותקים לחלוטין מן המציאות. הם התעניינו בעולם החומר, נטלו ממנו ומן החברה שסביבם כלים מוכנים, וגילו מפעם לפעם את הברכה בעולם.

NACH NOOK FOR WOMEN

Rabbi Ya'akov Trump

Explore the lesser known corners of Nach in
depth and apply the timeless lessons to our
lives.

Mondays 8:00 pm

Meeting in-person in the
Rabbi Morris Friedman Young Couples Beit Medrash

Zoom ID: 943 7461 9353
Passcode: #NACH

NEW SERIES

"Miracles of Elisha"

YILC